

■ **FDP przed wyborami do Parlamentu Europejskiego**

Piotr Kubiak

Według sondaży opublikowanych tuż przed wyborami do Parlamentu Europejskiego (PE), które odbędą się w Niemczech 26 maja br., Wolna Partia Demokratyczna (*Freie Demokratische Partei, FDP*) może liczyć na od 5,5% (sondaż FGW dla telewizji ZDF) do 8% (sondaż INSA dla dziennika „Bild”) głosów. Czołową kandydatką *FDP* w wyborach do PE została była sekretarz generalna partii Nicola Beer. Niemieccy liberałowie opowiadają się za pogłębieniem integracji europejskiej.

FDP w Parlamencie Europejskim

W poprzednich wyborach do Parlamentu Europejskiego przeprowadzonych w 2014 r. pogrążona w kryzysie *FDP* poniosła klęskę, uzyskując zaledwie 3,4% głosów i był to jeden z najgorszych wyników niemieckich liberałów od czasu pierwszych wyborów europejskich w 1979 r. (w wyborach z 1999 r. *FDP* uzyskała jeszcze niższe poparcie wynoszące 3,0%). Tylko dzięki zniesieniu progu wyborczego troje europostów *FDP* mogło zasiąść w ławach Parlamentu Europejskiego VIII kadencji (w II, IV, V kadencji PE zabrakło przedstawicieli *FDP*, gdyż partia nie zdołała przekroczyć pięcioprocentowego progu wyborczego). Na poziomie europejskim niemieccy liberałowie wchodzą w skład partii Porozumienie Liberałów i Demokratów na rzecz Europy (*ALDE*), która w Parlamencie Europejskim współtworzy Grupę Porozumienie Liberałów i Demokratów na rzecz Europy (*ALDE*).

Czołową kandydatką *FDP* w wyborach do PE została Nicola Beer, która do kwietnia br. pełniła obowiązki sekretarza generalnego partii. Podczas europejskiego Kongresu *FDP* w Berlinie (27.01.2019 r.) uzyskała ona poparcie 86% delegatów. Kongres uchwalił również liczący 65 stron program wyborczy *FDP* pt. „Wykorzystać szanse Europy - Program Wolnych Demokratów

Redakcja:

Radosław Grodzki
Jacek Kubera
(redaktor naczelny)
Piotr Kubiak
Krzysztof Malinowski

Korekta:

Hanna Różanek

Nr 18(392)/2019
24.05.19

ISSN 2450-5080

Biuletyny dostępne
także dzięki:
NEWSLETTER IZ
FACEBOOK
SCRIBD
LINKEDIN
TWITTER

na wybory do Parlamentu Europejskiego 2019” (*Europas Chancen nutzen - Das Programm der Freien Demokraten zur Europawahl 2019*; [link](#), dostęp 24.05.2019).

Architektura UE

W swym programie *FDP* deklaruje się jako partia proeuropejska przywiązana do wartości podstawowych (silnie akcentują problem praworządności). Za swój cel liberaltowie uznali zwiększenie udziału obywateli w unijnych instytucjach, wsparcie dla reform instytucji unijnych i ograniczenie unijnej biurokracji. *FDP* w programie zaproponowała uchwalenie nowej europejskiej konstytucji. W tym celu do 2022 r. powinien zebrać się Konwent Europejski, którego zadaniem byłoby opracowanie założeń dla nowej europejskiej ustawy zasadniczej. Liberaltowie uważają, że proces integracji europejskiej powinien być kontynuowany i rozwijany. Są za zdecentralizowaną, ale na poziomie państw, sfederowaną Europą. Proponują zatem model pośredni pomiędzy scentralizowanym europejskim superpaństwem a koncepcją Europy narodów. Zdaniem liberaltów zredukowana maksymalnie do 18 członków Komisja Europejska powinna pełnić rolę quasi-rządu europejskiego z kompetencjami w ściśle określonych sprawach (prawo konkurencji, rynek wewnętrzny i polityka fiskalna, polityka energetyczna, bezpieczeństwo, praworządność, ochrona środowiska, handel zagraniczny, polityka rozwojowa). Uważają także, że Parlament Europejski powinien posiadać inicjatywę ustawodawczą. W wypadku wyborów do PE liberaltowie proponują jednolitą ordynację wyborczą dla całej UE z możliwością wystawiania międzynarodowych list wyborczych. Oczekują przy tym, że PE będzie miał jedną stałą siedzibę. W niektórych kwestiach *FDP* opowiada się za stosowaniem metody większościowej w UE (np. w sprawie nałożenia sankcji na państwo łamiące zasadę praworządności).

Finanse, gospodarka, ochrona klimatu i polityka energetyczna

Ważne miejsce w programie *FDP* zajęła kwestia stabilności euro i kontroli wydatków budżetowych państw członkowskich. Liberaltowie chcą, aby wobec państw łamiących zasady Paktu Stabilności i Wzrostu automatycznie były stosowane sankcje. Wypłata środków z Funduszu Spójności powinna być powiązana z przestrzeganiem przez państwo członkowskie paktu fiskalnego (możliwe inne sankcje). *FDP* opowiada się za niezależnością Europejskiego Banku Centralnego. Według partii liberalnej UE potrzebuje budżetu, który będzie nakreślał priorytetowe zadania na przyszłość. Liberaltowie chcą, aby dostosować europejski budżet do wspierania idei europejskiej, aby stworzyć tzw. wartość dodaną. Poza tym domagają się zniesienia wszelkich zniżek i ulg dla państw członkowskich. Ich zdaniem środki z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności „powinny być bardziej ukierunkowane i, w stosownych przypadkach, zmniejszone”. Więcej środków unijnych powinno przeznaczać się na takie dziedziny, jak badania i innowacje, cyfryzacja, polityka migracyjna, obronność i polityka zagraniczna. Liberaltowie są zwolennikami wolnej konkurencji w obszarze rynku wewnętrznego UE oraz popierają wolny handel, który winien być promowany dzięki zawieraniu przez UE z innymi podmiotami prawa międzynarodowego umowom o wolnym handlu. Cyfryzacja, to dla liberaltów słowo klucz. Chcą oni podjęcia przez UE odpowiednich

kroków, tak aby Europa nie straciła kontaktu z liderami w zakresie postępu techniki cyfrowej, przy jednoczesnej ochronie danych osobowych i prywatności w sieci. W kwestii ochrony klimatu liberałowie stawiają na rozwiązania ogólnoeuropejskie, a sama UE powinna się angażować poza swoimi granicami na rzecz promowania ograniczenia emisji CO₂. *FDP* chce, aby europejska *Energiewende* obejmowała zarówno kwestie ochrony klimatu, jak i bezpieczeństwo dostaw, efektywność ekonomiczną i akceptację społeczną.

Migracje i ochrona granic

Zdaniem *FDP* Europa potrzebuje wspólnej polityki migracyjnej i polityki uchodźczej opartej na wartościach. Partia liberalna postuluje wzmocnienie granic zewnętrznych UE i przekształcenie *Frontexu* w europejski organ ochrony granic ze ściśle określonymi uprawnieniami. Agencja powinna być związana Kartą praw podstawowych UE i znajdować się pod nadzorem Parlamentu Europejskiego. *FDP* chce jednolitego prawa azyłowego i imigracyjnego w całej UE, ale zdaje sobie sprawę, że nie można ignorować spójności społecznej i zdolności do integracji. Sam system azyłowy powinien funkcjonować sprawniej (konieczna jest poprawa standardów i procesów rejestracji, przetwarzania wniosków i podejmowania decyzji). Liberałowie postulują opracowanie nowego ogólnoeuropejskiego „klucza redystrybucji” uchodźców pomiędzy państwami UE.

Obronność oraz relacje z Rosją, Chinami i Turcją

Politycy *FDP* - deklarując przywiązanie do NATO i podkreślając wagę relacji transatlantyckich - popierają pomysł utworzenia europejskiej armii. Ich zdaniem pierwszym krokiem powinna być „europejska unia obronna”, do której wstęp ma stanowić ścisła współpraca w ramach WPBiO. *FDP* opowiada się za pogłębioną współpracą w ramach *PESCO*, jak i poza tym formatem (np. dwustronną współpracą w dziedzinie obrony z Holandią, Francją, czy Polską). Liberałowie popierają ideę Europejskiego Funduszu Obronnego. Partia liberalna jest za zwiększeniem wydatków na szeroko rozumianą obronność do 3% PKB RFN (obejmować miałyby ona obronę, dyplomację oraz pomoc humanitarną i rozwojową). Liberałowie chcą lepszej kontroli eksportu broni, zwłaszcza do państw trzecich spoza UE i NATO. W zakresie relacji z Rosją *FDP* oczekuje jednolitego stanowiska UE. Partia w swym programie opowiada się za utrzymaniem sankcji wobec Rosji, a nawet za ich zaostrzeniem w wypadku eskalacji konfliktu na Ukrainie. Jeśli Rosja będzie realizowała postanowienia mińskie, sankcje należy znosić (niektórzy politycy *FDP*, jak np. W. Kubicki, domagają się szybszego znoszenia sankcji). Liberałowie wzywają Rosję do poszanowania prawa, zwłaszcza w odniesieniu do społeczeństwa obywatelskiego. *FDP* chce zakończenia rozmów akcesyjnych z Turcją Erdogana i liczy na zbudowanie relacji z tym państwem na nowych zasadach. W wypadku Chin i ich agresywnej strategii gospodarczej *FDP* domaga się zawarcia umowy między UE i Chinami o ochronie inwestycji.

Wnioski

Celem wyborczym niemieckich liberałów jest odzyskanie przynajmniej części mandatów utraconych w następstwie słabego wyniku wyborczego z 2014 r. Po najbliższych wyborach *FDP* ma szansę podwoić swą reprezentację w PE. Dodatkowo reprezentacja niemiecka w *ALDE* może ulec powiększeniu o dwóch lub trzech posłów z ramienia Wolnych Wyborców (Ulrike Müller, jedyna reprezentantka ugrupowania w PE, jest członkiem grupy *ALDE*). Pewnym problemem dla liberałów może być fakt nikłego doświadczenia w polityce europejskiej ich czołowej kandydatki.

Tezy zawarte w tekście wyrażają jedynie opinie autora.

Piotr Kubiak - dr, historyk, pracownik działu badawczo-analitycznego w Instytucie Zachodnim, zainteresowania badawcze: dzieje Niemiec w XIX i XX w., ewolucja niemieckiego systemu partyjnego.